

Inonotus hispidus

Pälsticka

Storsvampar, Basidiesvampar

NE

NA

LC

DD

NT

VU

EN

CR

RE

Sårbar (VU)
A3ce; C1

Klass: Agaricomycetes, **Ordning:** Hymenochaetales, **Familj:** Hymenochaetaceae, **Släkte:** Inonotus, **Art:** *Inonotus hispidus* - pälsticka (Bull. : Fr.) P. Karst. **Synonymer:**

Kännetecken

Pälsticka är en ticka med ettårig fruktkropp. Som ung är den kuddformad med bred, brungulaktig tillväxtzon, som äldre konsolformad, trekantig i snitt och med brett vidväxt bas, vanligen 10–25 cm bred och upp till 10 cm tjock vid basen. Översidan saknar zoner, är först gulbrun till ljusbrun och tomentös (sammetsmårig), senare mörkbrun och borsthårig. Undersidan är först ljusbrun med en del stora vätskedroppar från gropar i porlagrets yta, senare mörkbrun. Porerna är kantiga och tunnväggiga. Som färsk är svampen köttig och tung, som torr ganska hård. Fjölårets brunsvarta fruktkroppar sitter ofta kvar på trädet.

Utbredning och status

I Sverige är pälstickan vanligast på Öland och Gotland, där den förekommer på ett flertal lokaler. Den är sällsynt på fastlandet och funnen i mer eller mindre kustnära områden i Skåne, Småland, Östergötland, Västergötland och Bohuslän. Arten är mycket sällsynt i Danmark och funnen på en lokal i Finland. I Norge är pälsticka bara känd från Sogndal och Leikanger i Sogn og Fjordane men är där funnen på många träd, främst ask. Svampen är ej rapporterad från de baltiska staterna. Den är vitt spridd från Storbritannien i väst genom Centraleuropa samt även känd från Nordafrika, Syrien, Pakistan, Indien, Centralasien och Nordamerika. Arten är rödlistad i alla de skandinaviska länderna samt i Polen.

Ekologi

I Sverige växer pälstickan främst på ask och lundalm men är även funnen på bl.a. apel, lind och oxel. Den förekommer både på skadade och till synes friska träd i lövängar, hagar och vid vägkanter. Den är en sommar- och höstsvamp.

Hot

Avverkning av värdräd och olikåldriga bestånd av ask och lundalm minskar artens möjligheter att överleva.

Åtgärder

Värdräd samt olikåldriga träd av främst ask, lundalm men även apel och oxel måste sparas på svampens växtplatser. Alla lokaler utanför Öland och Gotland bör skyddas. Lokalen i Västergötland är belägen i ett naturreservat, och värdrädet, en apel, måste här särskilt bevaras.

Övrigt

Utländska namn – NO: Pelskjuke, DK: Børstehåret spejlporesvamp, FI: Mokkaääpä.

Litteratur

Aas, O. & Gaarder, G. 1993. Pelskjuke, *Inonotus hispidus*, i Noreg. *Blyttia* 51: 171–173
Kotiranta, H. & Niemelä, T. 1996. *Uhanalaiset käävet Suomessa* (Threatened polypores in Finland). Helsinki
Ryman, S. & Holmåsen, I. 1984. *Svampar. En fälthandbok*. Interpublishing, Stockholm.

Författare

Stellan Sunhede 1984. Rev. Stellan Sunhede 1997.